

Inleiding:

1. Deze klachten richten zich tegen de volgende 3 bestuursleden NBA. Volgens de opgave van NBA-bestuursleden op www.nba.nl zijn of waren zij verbonden aan OOB-kantoren.
  - Pieter Jongstra RA (1956) tot 1-7-2014 partner bij EY.
  - Marc Hogeboom RA (1967) partner bij KPMG
  - Viviana Kooistra-Voorwald RA RC (1972) partner bij PwC.
2. De klachten hebben betrekking op hun handelen als bestuurslid NBA. Kort samengevat heeft dit drietal betrokkenen in hun bestuursperiode in het NBA-bestuur hun invloed aangewend om:
  - **A.** MKB-kantoren zwaar te straffen voor kwaliteitsgebreken maar tegen OOB-kantoren geen enkele maatregel getroffen;
  - **B.** regelgeving te bewerkstelligen die OOB-kantoren grote commerciële voordelen biedt ten opzichte van alle andere NBA-leden.

Dergelijke partijdigheid is strijdig met:

- art. 3c WAB: zorg dragen voor de eer van de stand;
  - art. 1 Beginselen van goed NBA-bestuur dat voorschrijft om het algemeen belang en het gemeenschappelijk belang van de accountants te dienen en niet dat van bijzondere groepen
  - art. 3. Beginselen van goed NBA-bestuur dat voorschrijft om elke vorm en schijn van belangenverstrengeling tussen beroepsorganisatie en bestuursleden te vermijden.
3. De klachten hebben voorts betrekking op nalaten te handelen als bestuurslid NBA conform hun wettelijke verplichtingen. Kort samengevat heeft dit drietal betrokkenen in hun bestuursperiode in het NBA-bestuur ten onrechte geen invloed aangewend om:
    - **C.** ingevolge art. 12 lid 6 WAB en art. 1.1 Beginselen van goed NBA-bestuur te bevorderen c.q. te regelen dat het NBA-bestuur: *“een evenwichtige afspiegeling van de accountantsberoepsgroep vormt, waarin de verschillende categorieën accountants naar de aard van hun werkzaamheden in het bestuur zijn vertegenwoordigd.”* Hierdoor hebben de OOB-kantoren hun feitelijk oligopolie in het besturen van de NBA weten te handhaven;
    - **D.** ingevolge de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het functioneren van de NBA als geheel zoals voorgeschreven in art. 1.6 Beginselen van goed NBA-bestuur geen zorg gedragen om de onevenwichtige samenstelling van de Accountantskamer, de Raad voor Toezicht en de Bezwarencommissie te beëindigen. Hierdoor hebben de OOB-kantoren hun feitelijk oligopolie weten te handhaven in alle toetsingsorganen binnen en buiten de NBA. Een dergelijke eenzijdige samenstelling van alle toetsingsorganen is ook strijdig met art. 3c WAB: zorg dragen voor de eer van de stand en art. 1 Beginselen van goed NBA-bestuur dat voorschrijft om het algemeen belang en het gemeenschappelijk belang van de accountants te dienen en niet dat van bijzondere groepen.
  4. De klachten hebben ook betrekking op handelen als bestuurslid NBA strijdig met wettelijke verplichtingen. Kort samengevat heeft dit drietal in hun NBA-bestuursperiode:
    - **E.** ingevolge art. 3.5 Beginselen van goed NBA-bestuur niet elke vorm en schijn van belangenverstrengeling tussen beroepsorganisatie en bestuursleden vermeden door niet de vergadering te verlaten waar gestemd werd over regelgeving die OOB-kantoren grote commerciële voordelen bood tegen over alle andere NBA-leden;

- **F.** ingevolge art. 5 VGBA geen “redelijkerwijs te nemen maatregel” getroffen toen uit AFM-rapporten bij herhaling bleek dat de kwaliteit bij hun eigen organisatie te kort schoot en dus wet- en regelgeving niet werd nageleefd;
  - **G.** medewerking geweigerd om een klacht in te dienen tegen het OOB-kantoor Grant Thornton zoals art. 3 a (bevorderen van een goede beroepsuitoefening door accountants) en c. (zorg dragen voor de eer van de stand van de accountants) verlangen. Tegelijk daagt het NBA-bestuur wel talloze MKB-accountants voor de tuchtrechter wegens kwaliteitsgebreken.
5. Voornoemde klachten betreffen deels alle NBA-bestuursleden. De klachten B, C, D en F betreffen echter specifiek de genoemde 3 OOB-bestuursleden. Vandaar dat de klachten zich uitsluitend richten tot dit drietal betrokkenen, meest verantwoordelijk voor de oligopolistische OOB-karaktertrekken van de NBA.

Inzake de gestelde feiten:

6. Voor zover de bijgesloten 3 producties de feiten nog onvoldoende duidelijk maken zijn de hierna te noemen feiten van belang.
7. C. Evenwichtige samenstelling bestuur: De website van de overheid¹ geeft de Verordening op het Bestuur weer maar bevat geen verwijzingen naar het belangrijkste document: het fusievoorstel. De website van de NBA² geeft dezelfde Verordening op het Bestuur weer maar bevat wel de zeer verhelderende Toelichting die verwijst naar het fusievoorstel. De tekst luidt: *“Belangrijkste wijziging is dat in de verordening is opgenomen dat het bestuur streeft naar een samenstelling welke overeenkomt met het fusievoorstel dat op 16 december 2009 door de ledenvergaderingen van het NIVRA en de NOvAA is vastgesteld. Met deze bepaling wordt nader invulling gegeven aan artikel 12, zesde lid, van de Wet op het accountantsberoep waarin wordt bepaald dat het bestuur bevordert dat het een evenwichtige afspiegeling van het accountantsberoep vormt, waarin de verschillende categorieën accountants naar de aard van hun werkzaamheden in het bestuur zijn vertegenwoordigd. In het fusievoorstel zijn naast de in artikel 1 genoemde verhouding de volgende principes afgesproken ten aanzien van de samenstelling van het bestuur:*
- *In de groep van acht openbaar accountants zullen drie accountants werkzaam zijn bij de grote kantoren (vanaf 500 leden), twee bij middelgrote kantoren (11 tot 499 leden) en drie bij kleine kantoren (tot 10 leden);*
  - *Meer dan de helft van de openbaar accountants in het bestuur is MKB-accountant;*
  - *Het is van belang ten minste één bestuurslid te hebben die veel te maken heeft met openbaar bestuur en in dienst is bij de overheid;*
  - *Dertig procent van de leden in het bestuur is accountant in business.”*
8. Uit deze tekst blijkt hoe de “evenwichtige” afspiegeling die art. 12 lid 6 WAB vereist er feitelijk uitziet. Dat verwijzen naar “evenwichtige” afspiegeling in het fusievoorstel is een leugen, accountants onwaardig. Allereerst wordt de groep “accountant in business” slechts 30% toegewezen in het NBA-bestuur terwijl die groep de overgrote meerderheid van de NBA-leden vormt. Is dat een “evenwichtige” afspiegeling? Vervolgens blijkt dat binnen de groep van 8 “openbare accountants” drie accountants werkzaam zijn bij OOB-kantoren. Samen met de twee bij middelgrote kantoren, vormen deze 5 op die 8 openbare accountants een

¹ <http://wetten.overheid.nl/BWBR0033794/2014-01-01>

² https://www.nba.nl/globalassets/over-de-nba/regelgeving-beroepsorganisatie/huidige-regelgeving/ledenvergadering-bestuur-ledengroepen-voorzitter-afdelingenkringen-en-commissies/verordening_bestuur_19-03-2014.pdf

meerderheid bij die groep van 8 “openbare accountants”. Kleinere kantoren vormen echter veruit de meerderheid bij de openbare accountants omdat de kwantitatieve verhouding tussen personeel/maten veel lager ligt dan bij grotere kantoren. Bij kleine kantoren werken dus de meeste MKB-accountants als openbaar accountant maar zij hebben slechts drie vertegenwoordigers in het bestuur. Is dat een “evenwichtige” afspiegeling? Door het stemoverwicht van de OOB-kantoren in de groep van 8 openbare accountants, ontstaat ook automatisch een stemoverwicht voor de OOB-kantoren in het gehele NBA bestuur. Zo is zeker gesteld dat de interne NBA-regelgeving de belangen van OOB-kantoren niet kan raken en zelfs kan bevorderen. Is dat een “evenwichtige” afspiegeling of een oligopolie?

9. **B. Regelgeving met grote commerciële voordelen voor OOB-kantoren:** Het bestaan van zelfstandige afdelingen van OOB-kantoren zoals KPMG Meijburg, PWC Advisory, HVG bij EY, DTTL memberfirms bij Deloitte etc. zijn feiten van algemene bekendheid. Die afdelingen houden zich niet bezig met wettelijke controle en het publiek neemt aan dat de kwaliteit wordt gewaarborgd door de relatie met de grootste Nederlandse accountantskantoren. Door slim gebruik van de netwerk definitie in de WTA en door formeel geen accountants bij die zelfstandige afdelingen in dienst te hebben, is geen enkele NBA-regelgeving op deze afdelingen van toepassing. Door hun geringe omvang hadden kleinere accountantskantoren al veel minder mogelijkheden om ook slim gebruik te maken van de netwerk definitie in de WTA. Door een recente wijziging van de NVKS in 2017 maakt het artikel in voetnoot³ echter duidelijk dat samenwerken met, opzetten of houden van een eigen administratiekantoor binnen het netwerk met ingang van 1 januari 2018 in bijna alle gevallen verboden is.
10. Deze regelgeving geeft OOB-kantoren grote commerciële voordelen ten opzichte van alle andere NBA-leden. De brede definities van “assurance” en “aan assurance verwant” en “werkzaamheden waarbij een accountant zijn vakbekwaamheid aanwendt” omvatten erg veel dienstverlening die wordt gedaan door zowel accountantskantoren als accountants in business. Te denken valt aan beoordeling en samenstellen van financiële verantwoordingen, vrijwillige controles, due-diligence, mededelingen bij prospectussen, forensische en advieswerkzaamheden, waardebeoordelingen, fiscaal, juridisch, human resources etc. Te veel om op te noemen. Een hele riedel NBA-regelgeving, tenminste 10 stuks, wordt vervolgens losgelaten op dergelijke dienstverlening door NBA-leden: 1. Verordening op de Kwaliteitsbeoordelingen, 2. NVKS + 3. Toelichting, 4. Standaard 4410 + 5. bijbehorende Handreiking 1136, 6. NV COS, 7. ViO + 8. Toelichting ViO, 9. VAO + 10. Toelichting etc. Al die regels laten wederom veel ruimte voor subjectieve en wisselende interpretaties. Die regels zijn bovendien kostbaar, soms zelfs onmogelijk om te implementeren. OOB-kantoren kunnen zich aan al die NBA-regels, voor zover onwenselijk of onpraktisch, onttrekken. Deze soort dienstverlening kan door iedereen verricht worden die voldoende kwalificeert binnen- of buiten Nederland. Welk belang wordt gediend om OOB-kantoren vrij te stellen van alle NBA-regelgeving voor deze dienstverlening maar alle andere NBA-leden, meer dan 90%, daar wel aan te onderwerpen. Onder het mom van de noodzaak van goede accountantsregelgeving, heeft de NBA zo welbewust veel concurrenten met accountants in dienst het leven moeilijk gemaakt, zo niet uitgeschakeld en een oligopolie geschapen voor OOB-kantoren.
11. **G. geen klacht ingediend tegen het OOB-kantoor Grant Thornton:** Uit dit interview in voetnoot⁴ met de NBA-voorzitter blijkt dat: “Grant Thornton niet is meegenomen in de beoordeling van de AFM, omdat die organisatie volgens de toezichthouder in de opzet van de verbetermaatregelen onvoldoende voortgang heeft geboekt om onderzoek mogelijk te maken.” Wanneer het NBA-bestuur bij een verge-

³ <https://www.accountancyvanmorgen.nl/2017/02/22/nieuwe-nvks-regels-staan-samenwerking-accountants-en-administratiekantoren-weg/>

⁴ <https://www.accountant.nl/artikelen/2017/6/pieter-jongstra-nba-afm-rapport-is-reflectie-van-waar-we-staan/>

lijkbare toetsing van een MKB-kantoor constateert dat onvoldoende voortgang wordt geboekt om toetsing mogelijk te maken, volgt onverwijld een klacht van het NBA-bestuur bij de Accountantskamer die dan zwaar straft.

Conclusie:

12. De klachten A tot en met G worden afdoend gedragen door de gestelde feiten. Ieder van die klachten levert strijdigheid op met de in iedere klacht geciteerde wettelijke voorschriften waar ieder lid van het NBA-bestuur zich aan dient te houden. Wij verzoeken u dan ook de maatregelen te nemen die U als onafhankelijke accountantskamer passend voorkomen.

Namens het Stichtingsbestuur SWA,

A.J. Boer, secretaris

31 oktober 2017